

Кобец О. В. доктор психологічних наук, професор кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини <https://orcid.org/0000-0002-9096-6313>

Гульбс О. А. доктор психологічних наук, професор кафедри психології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини <https://orcid.org/0000-0002-5300-8570>

ПРО ДОСВІД ПСИХОЛОГІЧНОЇ РЕАБІЛІТАЦІЇ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ В УМОВАХ ІНКЛЮЗИВНИХ ТАБОРІВ

У статті розкривається питання психологічної реабілітації осіб з інвалідністю у умовах інклюзивних таборів, аналізується нормативно-правова база з даного питання. Досліджується провідний досвід оздоровчих таборів та методи їх роботи з особами з інвалідністю.

Ключові слова: особи з інвалідністю; інклюзивні табори; реабілітація; міжнародний досвід.

Вступ. Цікавим та корисним для український інклюзивних таборів стане досвід сусідніх країн, зокрема Польщі. Важливо, щоб особи з інвалідністю мали такі ж шанси поїхати на відпочинок, як і інші. У цьому допомагають літні табори для осіб з інвалідністю та реабілітаційні табори. Якщо людина має незначні вади розвитку, і вона може бути незалежною або вимагає допомоги інших людей лише зрідка, поїздка в класичні літні табори або табори зі здоровими однолітками буде кращою для її фізичного та емоційного стану. З іншого боку, літні табори для осіб з інвалідністю та реабілітаційні табори є приємним та ефективним відпочинком [12].

Мета дослідження – проаналізувати форми та методи психологічної реабілітації осіб з інвалідністю в умовах інклюзивних таборів та провідний досвід міжнародних та вітчизняних оздоровчих таборів та методи їхньої роботи з особами з інвалідністю.

Теоретичне підґрунтя. Питання корекційно-рабілітаційних служб для осіб з інвалідністю на сучасному етапі розвитку України розглядається у роботі Н.Кеди [6], А. Вдовиченко та М. Кулько розглядали досвід застосування методу каністерапії на базі обласних центрів комплексної реабілітації дітей з інвалідністю[2]. Можливості пісочної анімації у процесі

реабілітації дітей з інвалідністю розглядав у своїх роботах С. Ленда. Процес оздоровлення та відпочинку дітей за кордоном та розвиток їх фізичних якостей, творчих навичок, культурних та духовних цінностях розглядаються у роботах М.Матвійчука [7].

Прикладом таких таборів є фонд активної реабілітації (FAR) який організовує табори, де можна покращити фізичний стан, психічний стан та навчитися самостійності. Програма включає табори для дітей, підлітків та дорослих. Що важливо - табори безкоштовні. Люди, які хотіли б поліпшити свою фізичну форму і навчитися повсякденним заняттям, наприклад, одягатися, лазити по бордюрах, крутими підйомами та сходами на інвалідному візку, пересаджуватися на інвалідне крісло, уникати падінь (і мати можливість сісти на інвалідному візку в разі перекидання) та пересідати до машини – ці всі послуги надає табір для початківців.

Вже в перший день табору учасники оснащуються активними інвалідними колясками (власні або орендовані FAR). Після цього проводяться три 1,5-годинних серії занять щодня. Сюди входять, наприклад, плавання (для поліпшення загальної фізичної форми), силові тренування (зміцнює м'язи, необхідні для

Питання психології

роботи в інвалідному візку), настільний теніс та стрільба з лука (покращує рівновагу та координацію). Щоб оцінити прогрес учасників проводиться тестування на початку та в кінці їх перебування.

Усі заняття проводять люди на інвалідних візках із таким самим ступенем порушення мобільності, як і самі учасники. Підготовлені лише інструктори. Вони допомагають та захищають відпочиваючих під час тренувань. Вони в їх розпорядженні день і ніч, вони сплять в одних кімнатах і можуть постійно підтримувати учнів і стежити за їхнім розвитком.

П'ятнадцять учасників табору живуть 10 днів з терапевтами та волонтерами у високогірному будинку з видом на Татри. Серед навичок, які здобувають учасники варто відзначити: користування побутовою технікою, самостійне приготування страв та оволодіння домашніми справами. На додаток до заходів, спрямованих на самозміцнення та розвиток соціальних компетентностей, програма перебування також включає місце для вивчення місцевих звичаїв, традицій та довкілля під час гірських поїздок.

До терапевтичної програми табору входять:

Арт-терапія - ліплення з глини, папір ручної роботи, різьблення, декупаж, які забезпечують сильні позитивні сенсорні враження та емоційні переживання, дарують дітям з аутизмом радість творити, торкатися, маніпулювати, спостерігати і, таким чином, переживати зовнішній світ різними органами почуттів.

Музична терапія - вправи з інструментами, ритмізація, активізація та розслаблення, стимульовані відповідно підібраними музичними творами. Музика стимулює рух, дозволяє зняти напругу, заспокоює та розслабляє, а також розслабляє та спонукає до відпочинку. Ці вправи сприяють інтеграції та встановленню кращого контакту з однолітками.

Іпотерапія з кваліфікованим інструктором, яка корисна для фізичного та психологічного здоров'я. До програми табору також включено: гірські походи,

біологічна регенерація, аквапарк, інтеграційні ігри, скандинавська ходьба, багаття з сосисками, інтеграційні дискотеки, на випадок негоди - заняття у спортивному залі.

Перевагами даного табору є:

- індивідуальний підхід до кожного учасника (робота в малих групах по п'ять протягом усього перебування).

- катання на лижах, санях та багаття

- арт-терапія (мистецькі майстерні, снігові скульптури, розпис на склі)

- більярд, аерохокей та настільний теніс

- музикотерапія (двогодинні сеанси музикотерапії - це можливість заспокоїтися після дня, сповненого емоцій та вражень).

- набір вправ та ігор (два заняття, що формують усвідомлення власного тіла в просторі та здатність розділяти простір та встановлювати контакт з іншими. Підтримка розвитку дитини за допомогою рухів, емоційного та зорового контакту)

- екскурсії для відпочиваючих.

Окрім визначного польського досвіду варто звернути увагу на досвід Чехії. В літніх таборах за чотирнадцять днів діти та молодь переживуть багато пригод та розваг, переважно у сільській місцевості, багато змагань, поїздок, ігор, дискотек, плавання та інших незабутніх вражень. Літні табори орієнтовані на інтеграцію та на літню розважальну програму. Ці табори пов'язані насиченою програмою та незвичайними враженнями. Кожен табір має свою власну гру, яка надає йому різну, специфічну атмосферу, різні спогади, а також різні пригоди.

Види інтегрованих таборів:

- для учасників з інвалідністю різного ступеня та типу та для здорових учасників (близько 80 учасників)

- шаховий табір: орієнтація на спортивні заходи та шахи (близько 30 учасників)

- табір на човнах (учасники з дуже важкими фізичними вадами (на візках) у супроводі помічників (близько 16 учасників та 16 помічників)

Метою проекту є надання можливості особам навіть з дуже важкою інвалідністю,

Питання психології

придбати навички катання на човнах та випробувати спуск однієї з чеських річок під ретельним наглядом та за допомогою помічників. Перебування на природі дуже позитивно впливає на людину, на розвиток її особистості і є чудовим психічним розслабленням. Протягом відпочинку діти знайомляться з річкою, веслом та човном, вчаться встановлювати намет, розводити багаття, готувати їжу, вибирати кемпінг, справлятися з негодою, простими речами, які стануть в нагоді будь-коли та де завгодно. Дружба та взаємодопомога, пригоди, це те на чому базується програма.

Основний зміст - це базові заняття на каное на каное та плотах. Організатори надають шоломи та рятувальні жилети. Учасники також візьмуть участь у приготуванні їжі. Програмою керують досвідчені керівники з підготовкою інструктора на човнах та фельдшера. Сплав по річці - навчання навичкам катання на човнах, перебування на природі (сон в наметах, приготування їжі, багаття,...) та піші прогулянки (вивчення околиць річки - природи, історії міст тощо). Катання на човнах - це також ідеальне випробування самостійності та самодостатності в складних умовах, а також дуже гарна можливість зміцнити психосоціальні навички та розвиток особистості. Програма літнього табору складає: загальнотабірні ігри, пригоди та враження, змагання та ігри, купання, дискотеки, багаття, поїздки, човни, літні види спорту (футбол, перемикач, волейбол, настільний теніс) [13].

Методи дослідження:

В Україні також значна частина таборів має інклюзивний нахил, зокрема державне підприємство «Український дитячий центр «Молода гвардія» має досвід організації відпочинку осіб з інвалідністю. Приймає на оздоровлення та відпочинок осіб з вадами слуху, з вадами зору, з діагнозом ДЦП, дітей, які за певних життєвих обставин мають зовнішні фізіологічні особливості (втрата кінцівок, деформація хребта, тощо).

Основними принципами інклюзії в такому центрі стали відсутність

психологічних бар'єрів, спільна діяльність (включення осіб з функціональними обмеженнями у всі посилені їм види діяльності разом із здоровими), відкритий комунікативний простір (можливість вільного спілкування) [1].

ДПУ «Міжнародний дитячий центр «Артек» забезпечує відпочинок для осіб з інвалідністю згідно встановлених вимог та нормативно-правових актів. Окрім звичайного відпочинку для осіб з інвалідністю організовуються і тематичні зміни одна з яких «ПРОЕКТ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА «АРТЕК – МІСТО РІВНИХ МОЖЛИВОСТЕЙ». Зміна присвячена формуванню гуманістичного і толерантного ставлення до дітей та дорослих з особливими потребами, актуалізації знань підлітків щодо Конвенції про права людей з інвалідністю[11].

Під час зміни було п'ять загонів і п'ять осіб з інвалідністю. У кожному загоні було по одній особі з інвалідністю. Кожен день присвячений якійсь тематиці. Перший день був присвячений комунікації, це були й тренінги про блоги, інстаграм, навички ораторського мистецтва. Також загальнотабірні заходи, сніданок, концерт, потім процедури, обід, похід, вечерея, душ. Якщо в загону рухливі ігри, то діти з інвалідністю грали в настільний теніс.

Результатом перебування осіб з інвалідністю від «Inclusive camp» стала соціалізація, за свідченнями координаторів проекту, і на третій день вже ніхто не помічав цієї інвалідності. Якщо в перший день діти з інвалідністю були «затиснуті», мали проблеми з комунікацією, сухо відповідали, шукали один одного, то останнього дня вони були душею компанії, розкуті, вільно себе почували. Багато чого навчилися і почали робити в таборі. Батьки надсилали відгуки й писали, що тепер моя дитина не лежить і не чекає, доки я прийду й допоможу їй вмитися, а сама це робить[5].

Також позитивний досвід впровадження інклюзивних змін має ТК «Буковель» та їх зміни реабілітаційно-оздоровчого табору. Програма табору спрямована на соціалізацію

Питання психології

дітей з інвалідністю. Кожна дитина має відчувати себе повноцінним членом суспільства. Бо інколи навіть звичайний вихід у світ, поза межі власного дому, – це для них уже справжня пригода, наповнена позитивними емоціями. Протягом заїзду діти мають дуже насичену програму. Це гідромасажна ванна, заняття із масажистом, реабілітологом, арт-, фіто-, арома- та іпотерапія [5].

Гарним прикладом реалізованого соціального проекту став «Space camp»- простір для всіх – літній денний міський інклюзивний табір. Тут вільно й радісно проводять час діти з важкими формами інвалідності та звичайні діти, бо організатори вірять – в дитинства немає інвалідності! Улітку протягом місяця до SpaceCamp щодня безкоштовно приходять 50-60 дітей. Наймолодшому 2,5 роки, найстаршому – 18. Кожен день у таборі тематичний: день мультфільмів, день сім'ї, день космосу. Діти ліплять, малюють, готують. Як у звичайному таборі – тільки все насиченіше. І в сучасній приватній школі з пандусами, кухнею і яскравими стінами. Особи в SpaceCamp групуються за віком: у кожній групі по два куратори і волонтери. Усіх дорослих попередньо довелось підготувати, навчити, бо раніше ці маркетологи-журналісти-економісти рідко або й ніколи не стикалися з людьми з інвалідністю. У багатьох і своїх дітей немає [4]. Саме на базі цього табору нами було проведено дослідження. Респондентами стали діти з легкою формою ДЦП віком від 15 до 18 років. Нами було використано методика САН та методика на визначення рівня комунікабельності (методика В.Ф. Ряховського).

Результати і обговорення:

В результаті ми отримали наступні результати за методикою САН:

Показник самопочуття (характеризує загальний стан фізичного здоров'я) 16% оцінюють своє здоров'я як відмінне, 56% - добре, 28% - задовільне.

За показником активності серед респондентів з інвалідністю 49% відзначили що мають середній рівень активності, 11%

вказали що мають високий рівень активності та 40% вказали що їх активність є низькою. Схожа ситуація і за шкалою настрою, серед респондентів з інвалідністю 42% відзначили що мають в більшій мірі чудовий настрій, 51% мають добрий настрій та 7% відзначили що їх настрій є задовільним.

За результатами методики визначення рівня комунікабельності (методика В.Ф. Ряховського). Занизький рівень комунікабельності продемонстрували 7%. Низький рівень продемонстрували 12%, середній рівень показали 27%, нормальний рівень комунікації продемонстрували 38%. 14% показали високий рівень товариськості. 2% продемонстрували завищений показник.

З метою корекції негативних проявів викликаних інвалідністю було розроблено тренінгову корекційну програму, яка буде реалізовуватись в ігровій формі та складається з 3 блоків. Загальна тривалість корекційної програми 3 тижні.

Під час роботи з особами з інвалідністю варто пам'ятати:

- Пам'ятайте, що людина не винна в тому, що вона особлива.

- Усвідомте, що виховання та навчання дитини з особливими потребами – це довготривалий, складний процес, що потребує Вашого уміння, терпіння, знання.

- Навчіться давати інструкції: вони повинні бути короткими, не більше 3-4 слів. В іншому разі дитина просто «виключиться» і не почує Вас.

- Для підняття самооцінки, віри дитини в свої можливості – хваліть її за успіхи і досягнення, навіть самі незначні.

- У повсякденному спілкуванні з дитиною із особливими потребами уникайте різких заперечень, тому що такі діти є імпульсивними і відразу ж відреагують на заборону непослухом або вербальною агресією.

- Якщо дитина втомилася – дайте їй невеликий відпочинок, або займіть її іншою діяльністю.

- Не вимагайте від дитини більше, ніж вона може [9].

Питання психології

Висновки. На сьогодні популярність набирає новий вид відпочинку для осіб з інвалідністю, а саме інклюзивні табори. Ці табори забезпечують відпочинок для тих, хто потребує створення спеціальних умов перебування у зв'язку з інвалідністю. На сьогодні існують найрізноманітніші табори, які спеціалізуються на відпочинку осіб з фізичними на психоемоційними

порушеннями. Деякі табори спеціалізуються на важких фізичних вадах, тоді як інші призначені для відпочиваючих з порушеннями поведінки, такими як ДЦП або аутизм. Ці табори пропонують як постійне перебування протягом зміни, так і денний табір, який допоможе батькам відпочити та вирішити свої справи, приділити час роботі.

Список використаних джерел

1. Бездень В. Інклюзивний простір у сфері дитячого оздоровлення та відпочинку (з досвіду державного підприємства «український дитячий центр «молода гвардія») [Електронний ресурс] / В. Бездень, Н. Щубелка // Соціальна робота та соціальна освіта. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <http://srso.udpu.edu.ua/article/view/190400>.
2. Вдовиченко А. Досвід застосування методу каністерапії в обласному центрі комплексної реабілітації дітей з інвалідністю «Відродження» [Електронний ресурс] / А. Вдовиченко, М. Кулько // Актуальні проблеми ортопедагогіки, ортопсихології та реабілітології : збірник тез доповідей III Міжнародної науково-практичної конференції. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: https://khnnra.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/2019_Zbirnyk_tez.pdf#page=274.
3. ЗУ "Про оздоровлення та відпочинок дітей" [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-17#Text>.
4. Інклюзивний табір SpaceCamp [Електронний ресурс] // Освіторія – Режим доступу до ресурсу: <https://osvitoria.media/experience/vak-proishov-pershvi-inkluzivnyi-tabir-spacecamp/>.
5. Інклюзія в дитячому таборі. Успішний досвід [Електронний ресурс] // Національна Асамблея людей з інвалідністю України. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://naiu.org.ua/inkluziyya-v-dytyachomu-tabori-uspishnyi-dosvid/>.
6. Кеда Н. Актуальні питання, мета і завдання корекційно-реабілітаційних служб України для дітей з інвалідністю та/або з особливими освітніми потребами [Електронний ресурс] / Наталія Кеда // Наукові записки БДПУ Серія: Педагогічні науки. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://dspace.bdpu.org/bitstream/123456789/532/1/8.pdf>.
7. Матвійчук М. І. Організація оздоровлення та відпочинку дітей: міжнародна практика [Електронний ресурс] / М. І. Матвійчук // Наукові записки. Серія "Психолого-педагогічні науки". – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/handle/123456789/929>.
8. Оздоровлення та відпочинок в ДП "УДЦ "Молода гвардія" та ДПУ "МДЦ"Артек" [Електронний ресурс] // Міністерство соціальної політики України. – 2019. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.msp.gov.ua/content/ozdorovlennya-ta-vidpochinok-v-dp-udc-moloda-gvardiya.html>.
9. Поради батькам дітей з ООП [Електронний ресурс] // Інклюзивна освіта. – 2020. – Режим доступу до ресурсу: <http://velyka-pysarivka.school.org.ua/inkluzivna-osvita-14-15-19-06-02-2020/>.
10. Про затвердження Державного соціального стандарту оздоровлення та відпочинку дітей [Електронний ресурс] // МІНІСТЕРСТВО УКРАЇНИ У СПРАВАХ СІМ'Ї, МОЛОДІ ТА СПОРТУ. – 2009. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0854-09#Text>.
11. ARTEK [Електронний ресурс] // Artek.ua. – 2021. – Режим доступу до ресурсу: <http://artek.ua>.
12. Kolonie i obozy letnie rehabilitacyjne dla niepełnosprawnych [Електронний ресурс] // CENTRUM OFERT kolonie letnie. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.kolonie-obozy.sylwesteroferty.pl/letnie/specjalne.html>.
13. Letní tábory [Електронний ресурс] // PROTEBE – Режим доступу до ресурсу: <http://www.protebe.org/index.php/nase-aktivity/letni-tabory>.
14. Więcej niż wypoczynek [Електронний ресурс] // niepełnosprawni.pl. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.niepełnosprawni.pl/ledge/x/71151>

Referents

1. Keda, N. (2019). Aktualni pytania, meta i zavdannia korektsiinoreabilitatsiinykh sluzhb ukrainy dla ditei z invalidnistiu ta/abo z osoblyvyvmy osvithnyu potrebamy [Current issues, purpose and tasks of correctional and rehabilitation services of ukraine for children with disabilities and / or with special education]. Naukovi zapysky BDPU Serii: Pedagogichni nauky, (2), 60–70. <https://dspace.bdpu.org/bitstream/123456789/532/1/8.pdf> (in Ukrainian).

Питання психології

2. Vdovychenko, A., & Kulko, M. (2020). Dosvid zastosuvannya metodu kanisterapii v oblasnomu tsentri kompleksnoi reabilitatsii ditei z invalidnistiu «Vidrodzhennia» [Experience of applying the method of canisterapy in the regional center of comprehensive rehabilitation of children with disabilities «Vidrodzhennia»]. U III Mizhnarodnoi naukovo-praktychnoi konferentsii «AKTUALNI PROBLEMY ORTOPEDAHOHIKY, ORTOPSYKHOLOHII TA REABILITOLOHII» (s. 274–275). https://khnra.edu.ua/wp-content/uploads/2019/12/2019_Zbirnyk_tez.pdf#page=274 (in Ukrainian).
3. Matviichuk, M. I. (2018). Orhanizatsiia ozdorovlennia ta vidpochynku ditei: mizhnarodna praktyka [Organization of children's health and leisure: international practice]. Naukovi zapysky. Seriiia "Psykhologohopedahohichni nauky", (3), 207–211. <http://lib.ndu.edu.ua/dspace/bitstream/123456789/929/1/34.pdf> (in Ukrainian).
4. ZU "Pro ozdorovlennia ta vidpochynok ditei" ["On rehabilitation and recreation of children]. (2020, 1 sichnia). Verkhovna Rada Ukrainy. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/375-17#Text>. (in Ukrainian).
5. Pro zatverdzhennia Derzhavnogo sotsialnogo standartu ozdorovlennia ta vidpochynku ditei [About the statement of the State social standard of improvement and rest of children.]. (2009, 13 serpnia). Verkhovna Rada Ukrainy. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0854-09#Text> (in Ukrainian).
6. Ministerstvo sotsialnoi polityky Ukrainy. Ozdorovlennia ta vidpochynok v DP "UDTs "Moloda hvardiia" ta DPU "MDTs"Artek" [Rehabilitation and rest in SE "UDC" Young Guard "and DPU" MDC "Artek"] - Ministerstvo sotsialnoi polityky Ukrainy. (2019). Ministerstvo sotsialnoi polityky Ukrainy. <https://www.msp.gov.ua/content/ozdorovlennya-ta-vidpochynok-v-dp-udc-moloda-gvardiya.html> (in Ukrainian).
7. KOLONIE I OBOZY LETNIE REHABILITACYJNE DLA NIEPEŁNOSPRAWNYCH [Summer camps and summer rehabilitation camps for the disabled]. CENTRUM OFERT kolonie letnie. <http://www.kolonie-obozy.sylwesteroferty.pl/letnie/specjalne.html> (in Polish).
8. Więcej niż wypoczynek [More than a rest] - niepełnosprawni.pl. (2010). niepełnosprawni.pl. <http://www.niepełnosprawni.pl/ledge/x/71151> (in Polish).
9. Letní tábory [Summer camps]. (2018). PROTEBE. <http://www.protebe.org/index.php/nase-aktivita/letni-tabory> (in Czech).
10. Bezden, V., & Shchubelka, N. (2019). Inkluzyvnyi prostir u sferi dytiachoho ozdorovlennia ta vidpochynku (z dosvidu derzhavnogo pidpriemstva «Ukrainskyi dytiachyi tsentr «moloda hvardiia») [Inclusive space in the field of children's health and leisure (From the experience of the state enterprise "Ukrainian children's center"]. Social work and social education, (3). <https://doi.org/10.31499/3.2019.190400> (in Ukrainian).
11. ARTEK. (2021). Artek. <http://artek.ua> (in Ukrainian).
12. Inkluziia v dytiachomu tabori. Uspishnyi dosvid | Natsionalna Asambleia liudei z invalidnistiu Ukrainy [Inclusion in a children's camp. Successful experience National Assembly of People with Disabilities of Ukraine]. (2018). Natsionalna Asambleia liudei z invalidnistiu Ukrainy. <https://naiu.org.ua/inklyuziia-v-dytyachomu-tabori-uspishnyj-dosvid/> (in Ukrainian).
13. Inkluzyvnyi tabir SpaceCamp [Inclusive Camp SpaceCamp]. (2018). Osvitoria. <https://osvitoria.media/experience/yak-projshov-pershij-inklyuzyvni-tabir-spacecamp/> (in Ukrainian).
14. Porady batkam ditei z OOP [Tips for parents of children with disabilities]. (2020). Inkluzyvna osvita. <http://velyka-pysarivka.school.org.ua/inkljuzivna-osvita-14-15-19-06-02-2020/>

Резюме

Кобець А. доктор психологических наук, профессор кафедры психологии Уманского государственного педагогического университета имени Павла Тычины
Гульбс О. доктор психологических наук, профессор кафедры психологии Уманского государственного педагогического университета имени Павла Тычины

ОБ ОПЫТЕ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ РЕАБИЛИТАЦИИ ЛИЦ С ИНВАЛИДНОСТЬЮ В УСЛОВИЯХ ИНКЛЮЗИВНЫХ ЛАГЕРЕЙ

В статье раскрывается вопрос психологической реабилитации лиц с инвалидностью в условиях инклюзивных лагерей, анализируется нормативно-правовая база по данному вопросу. Исследуется передовой опыт оздоровительных лагерей и методы их работы с людьми с инвалидностью.

Ключевые слова: лица с инвалидностью; инклюзивные лагеря; реабилитация; международный опыт.

Summary

Kobets O. Doctor of Psychological Sciences,
Professor of the Department of Psychology,
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

Gulbs O. Doctor of Psychological Sciences,
Professor of the Department of Psychology,
Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University

**ABOUT THE EXPERIENCE OF PSYCHOLOGICAL REHABILITATION
OF PERSONS WITH DISABILITIES IN THE CONDITIONS OF INCLUSIVE CAMPS**

Introduction: Today, a new type of recreation for people with disabilities is gaining popularity, namely inclusive camps. These camps provide recreation for those who need to create special living conditions due to disability. Today, there are a variety of camps that specialize in recreation for people with physical and emotional disorders. Some camps specialize in severe physical disabilities, while others are designed for vacationers with behavioral disorders such as cerebral palsy or autism. These camps offer both a permanent stay during the shift and a day camp, which will help parents to relax and solve their problems, to spend time working.

Purpose: to analyze the forms and methods of psychological rehabilitation of persons with disabilities in inclusive camps and the leading experience of international and domestic health camps and methods of their work with persons with disabilities.

Methods: we conducted a study. Respondents were children with mild cerebral palsy aged 15 to 18 years. We used the method of SAN and the method of determining the level of sociability (method of VF Ryahovsky)

As a result, we obtained the following results according to the method of SAN:

Well-being (characterizes general physical health) 16% rate their health as excellent, 56% - good, 28% - satisfactory.

According to the activity indicator among respondents with disabilities, 49% said that they have an average level of activity, 11% said that they have a high level of activity and 40% said that their activity is low. The situation is similar on the scale of mood, among respondents with disabilities 42% said they are in a better mood, 51% are in a good mood and 7% said that their mood is satisfactory.

According to the results of the method of determining the level of sociability (method of VF Ryahovsky).

7% showed a low level of sociability. 12% showed a low level, 27% showed a medium level, and 38% showed a normal level of communication. 14% showed a high level of camaraderie. 2% showed an inflated figure.

Originality: In order to correct the negative manifestations caused by disability, a training correction program was developed, which will be implemented in the form of a game and consists of 3 blocks. The total duration of the correction program is 3 weeks. Recommendations for working with people with disabilities are provided.

Conclusion: We see the prospects of further research in the study of the impact of this type of rehabilitation for servicemen who received disability as a result of the war and the introduction of this type of rehabilitation on the basis of rehabilitation centers for people with disabilities.

Key words: person with a disability; inclusive camps; rehabilitation; international experience.

Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Received/Поступила: : 17.09. 21.